

Aan de minister van Infrastructuur en Waterstaat
De heer V.P.G. Karremans LL.M., MSc
Postbus 20901
2500 EX DEN HAAG

Onze referentie

MvH/RvZ/ATRBNC0009/2026-U065

Uw referentie

Datum

29 april 2026

Onderwerp

BNC-advies European Union Space Services Agency

Geachte heer Karremans,

Op 7 april 2026 publiceerde de Europese Commissie (EC) een voorstel voor een verordening inzake de European Union Space Services Agency (EUSSA). Hiervoor heeft het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (IenW) een concept-BNC-fiche opgesteld dat op 22 april 2026 ter toetsing aan het Adviescollege toetsing regeldruk (ATR) is voorgelegd. Met deze brief brengt ATR hierover formeel advies uit.

Context

Het European Union Agency for the Space Programme (EUSPA) bestaat sinds 2021. De juridische basis volgt nu uit de verordening voor het EU-ruimtevaartprogramma voor de periode 2021–2027. Met het voorstel wil de Commissie die basis loskoppelen van de zevenjarige cyclus van het Meerjarig Financieel Kader (MFK) en onderbrengen in een zelfstandige verordening voor het agentschap. Daarbij wordt ook voorgesteld de naam van EUSPA te wijzigen in EUSSA (hierna: het EU-agentschap).

De kernactiviteiten van het EU-ruimtevaartprogramma richten zich op drie hoofdgebieden: aardobservatie, satellietnavigatie en veilige communicatie. Dit vertaalt zich in een aantal kernprojecten, namelijk Copernicus (aardobservatie), Galileo (satellietnavigatie), EGNOS (navigatieondersteuning), GOVSATCOM (beveiligde satellietcommunicatie voor overheden), IRIS² (satellietcommunicatieinfrastructuur) en Space Situational Awareness (SSA, ruimtebewustzijn en monitoring van ruimteobjecten).

Het voorstel hangt nauw samen met het voorstel voor een Europees Concurrentievermogenfonds (ECF) en raakt op onderdelen ook aan de nog in onderhandeling zijnde EU Space Act. Het nieuwe EU-Ruimtevaartprogramma is ondergebracht bij het ECF. De EU Space Act beoogt een

Contact:

Postbus 16228
2500 BE DEN HAAG

Bezoekadres: Rijnstraat 50
2515 XP DEN HAAG

info@atr-regeldruk.nl
www.adviescollegeregeldruk.nl

Tel: 070-310 86 66

geharmoniseerd juridisch kader te bieden voor de ruimtevaartactiviteiten in de EU. Het functioneren van het EU-agentschap is een belangrijke pijler binnen het EU-ruimtevaartbeleid. Het is daarom van belang dat het takenpakket van het EU-agentschap en de daaruit voortvloeiende regeldruk (inclusief de werkbaarheid) voldoende scherp in beeld zijn.

Inhoud van het EU-voorstel

De verordening regelt de taken, de interne organisatie en de financiering van het EU-agentschap. Het voorstel zet een belangrijk deel van het huidige takenpakket voort. Het gaat daarbij om:

- het verzorgen van de veiligheidsaccreditatie van de ruimtevaartcomponenten van het EU-ruimtevaartprogramma;
- de exploitatie en het operationeel beheer van onder meer Galileo, EGNOS en de GOVSATCOM-hub; en
- de gebruikers-, markt- en adoptieactiviteiten rond EU-ruimtediensten.

Verder voegt het nieuwe taken toe, zoals:

- de beveiligingsondersteuning en het contractbeheer bij een aantal kernprojecten van het EU-ruimtevaartprogramma (waaronder Copernicus, de Earth Observation Governmental Service (EOGS), GOVSATCOM en IRIS²);
- het ondersteunen van ruimtevaartoperators, bijvoorbeeld door middel van subsidies en aanbestedingen, op het gebied van innovatie en cybersecurity; en
- het erop toezien dat contractpartijen van het EU-ruimtevaartprogramma bepaalde maatregelen hebben getroffen die in werking treden bij crises en langdurige onderbrekingen.

Geen impact assessment uitgevoerd

De Commissie heeft voor dit voorstel geen impact assessment opgesteld. Zij acht dat niet nodig, omdat voor de ECF-verordening al een breed impact assessment is uitgevoerd, waarin het EU-ruimtevaartprogramma is meegenomen. Het college merkt op dat het EU-agentschap zeer beperkt voorkomt in dit impact assessment. Gelet op het feit dat het EU-agentschap ten opzichte van haar voorganger extra taken krijgt, is daardoor moeilijk vast te stellen wat de impact en daarmee ook de regeldrukgevolgen van de verordening zijn.

Appreciatie BNC-fiche door ATR

Substantiële effecten

De voorgestelde verordening legt een bredere en permanente rol voor het EU-agentschap vast en gaat gepaard met een groei in taken, budget en personele inzet. Het fiche geeft terecht aan dat er geen directe regeldruk uit de verordening voortvloeit, maar dat er wel indirecte regeldruk kan voortvloeien uit de wijze waarop het EU-agentschap de aan haar toebedeelde taken uitvoert. Het fiche benoemt ook dat er nieuwe regeldruk ontstaat wanneer het EU-agentschap in de toekomst nieuwe taken toebedeeld krijgt. Het college voegt hieraan toe dat ook de taken die al in de verordening zijn gespecificeerd, kunnen leiden tot regeldruk voor bedrijven in het ruimteecosysteem.

Regeldruk niet toereikend in kaart gebracht

De Commissie heeft geen impact assessment voor dit voorstel opgesteld. Daardoor blijft onduidelijk wat de regeldrukeffecten zijn van het voorstel. Zoals hierboven opgemerkt, gaat het daarbij om de gevolgen van zowel nieuwe als reeds bestaande taken.

Voor wat betreft de nieuwe taken geldt dat het EU-agentschap daar alleen verantwoordelijk voor wordt als het hier operationeel klaar voor is. Het fiche merkt op dat taken alleen aan het EU-agentschap moeten worden toevertrouwd als daarvoor een voldoende duidelijke beleidsmatige, juridische en financiële basis bestaat en als het EU-agentschap over de juiste faciliteiten en competenties beschikt. Daarnaast stelt het fiche dat de Commissie bij het toedelen van nog te bepalen taken aandacht moet hebben voor het voorkomen van duplicatie van taken met andere entiteiten in het ruimtedomein. Het fiche pleit voor scherpe criteria voordat het EU-agentschap deze nieuwe taken kan uitvoeren. Een voorbeeld van een nieuwe taak is dat het EU-agentschap beheer moet gaan voeren over contracten met betrekking tot de componenten binnen het EU-ruimtevaartprogramma.¹ Het Commissievoorstel maakt nog niet concreet wat precies onder deze beheertaak wordt verstaan en hoe ver de ruimte van het EU-agentschap daarbij reikt. Vanuit een regeldrukperspectief kan het beheer regeldrukgevolgen hebben, bijvoorbeeld in het geval dat het EU-agentschap rapportageverplichtingen oplegt. Juist de concretisering is van belang om de gevolgen voor uitvoerbaarheid en regeldruk goed te kunnen beoordelen.

Naast de taakverbreding kunnen ook bestaande taken tot regeldruk leiden. Dit betreft bijvoorbeeld de veiligheidsaccreditatie van de componenten van het EU-ruimtevaartprogramma. Strengere eisen aan de publieke ruimte-infrastructuur kunnen doorwerken in de hele toeleveringsketen. De huidige formulering laat veel ruimte aan het EU-agentschap om hier zelf invulling aan te geven. Het fiche gaat niet in op de vraag in hoeverre regeldrukoverwegingen mee moeten en zullen wegen bij de uitvoering van deze taak.

Aandacht voor werkbaarheid

De werkbaarheid van de verordening hangt in belangrijke mate af van de vraag of taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden helder zijn afgebakend. Het kabinet geeft aan te willen inzetten op een proportionele uitwerking van de bredere rol van het EU-agentschap en op het voorkomen van overlap. Volgens het fiche ziet dit met name op activiteiten uit het nationale ruimtevaartprogramma, zoals het bevorderen van het gebruik van satellietdiensten door Nederlandse gebruikers. Het fiche geeft expliciet aan dat het EU-agentschap zijn inzet richting Nederlandse stakeholders waar mogelijk moet coördineren met bestaande Nederlandse activiteiten. Daarnaast zet het fiche in op een duidelijke taakverdeling tussen de Commissie, het EU-agentschap, de European Space Agency (ESA) en de lidstaten. Dat is voor de werkbaarheid van belang omdat voor bedrijven duidelijk moet zijn wie welke verantwoordelijkheid heeft. Dit kan dubbele rapportageverplichtingen voorkomen.

---

¹ Artikel 4, derde lid, onder b, d en i, ziet op taken die pas aan het EU-agentschap worden toevertrouwd wanneer het daarvoor operationeel gereed is en, waar nodig, waarborgen voor continuïteit van dienstverlening zijn ingericht. Het gaat daarbij om het beheer van contracten onder de Earth Observation Governmental Service, het beheer van contracten onder Secure Connectivity na gunning of ondertekening, en het beheer van alle of een deel van de overeenkomsten met het Space Surveillance and Tracking-partnerschap.

Regeldrukeffecten uitvoering, handhaving en toezicht

Het Commissievoorstel regelt dat het EU-agentschap ervoor moet zorgen dat contractpartners van het EU-ruimtevaartprogramma bepaalde maatregelen hebben getroffen die in werking treden bij crises en langdurige onderbrekingen. Onduidelijk blijft wie in dit verband precies als contractpartner worden gezien en in hoeverre daaronder ook mkb-bedrijven vallen. Ook wordt onvoldoende gespecificeerd waar deze contractpartners aan moeten voldoen. Hierdoor bestaat beperkt zicht op de regeldrukgevolgen van het handhaven door het EU-agentschap hierop. Het fiche benoemt dit niet.

Advies over het BNC-fiche

Het fiche geeft terecht aan dat het voorstel met name indirecte regeldrukgevolgen kan hebben voor bedrijven. Het fiche stelt dat eventuele lasten voor bedrijven, kennisinstellingen en gebruikers proportioneel moeten blijven en voldoende moeten worden onderbouwd. Het college onderkent dat het ontbreken van een impact assessment het moeilijk maakt om de regeldrukeffecten van het Commissievoorstel in beeld te brengen. Het acht het echter mogelijk om daar toch een indicatie van te geven. Dit kan door zelf aan te geven welke verplichtingen voor welke partijen kunnen gaan gelden dan wel om de Commissie te vragen hier meer inzicht in te geven. De regeldrukkosten zullen met name voortvloeien uit het toezicht op het contractbeheer, uit de te nemen maatregelen op het gebied van operationele paraatheid en uit uitvoeringsvoorwaarden die voortvloeien uit nog aan het EU-agentschap toe te kennen taken. De lasten hiervan zijn onvoldoende zichtbaar, omdat de verordening op deze onderdelen open is geformuleerd.

Gelet op het voorgaande brengt ATR het volgende advies uit om op te nemen in het BNC-fiche:

- 1. Dring aan bij de Commissie om voordat het voorstel in stemming wordt gebracht alsnog een impact assessment te maken zodat de regeldrukgevolgen van het voorstel goed in beeld zijn.**
- 2. Maak inzichtelijk welke uitvoerende partijen, contractpartners en operators te maken kunnen krijgen met verplichtingen die ontstaan uit hoofde van de nieuwe taken en bevoegdheden van het EU-agentschap.**
- 3. Licht toe hoe wordt voorkomen dat er overlap ontstaat tussen de bevoegdheden van het EU-agentschap met betrekking tot contract- en overeenkomstenbeheer enerzijds en anderzijds de bevoegdheden en werkzaamheden van andere Europese of nationale entiteiten.**
- 4. Maak inzichtelijk welke partijen moeten voldoen aan de verplichting om crisisparaatheidsmaatregelen te nemen en wat dit inhoudt voor deze partijen.**

In de verwachting u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd,

Hoogachtend,

w.g.

M.A. van Hees
Voorzitter

R.W. van Zijp
Secretaris